

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om virkningen af lovgivningsmæssige barrierer i medlemsstaterne på EU's konkurrenceevne

(sonderende udtalelse på anmodning af det tjekkiske rådsformandskab)

(2009/C 277/02)

Ordfører: **Joost Van IERSEL**

I et brev af 27. juni 2008 anmodede Alexandr Vondra, den tjekkiske vicepremierminister med ansvar for europæiske anliggender, på det tjekkiske rådsformandskabs vegne Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om at udarbejde en sonderende udtalelse om:

Virkningen af lovgivningsmæssige barrierer i medlemsstaterne på EU's konkurrenceevne.

Det forberedende arbejde henvises til EØSU's Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som udpegede Joost van IERSEL til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 24. april 2009.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 453. plenarforsamling den 13.-14. maj 2009, mødet den 14. maj, følgende udtalelse med 198 stemmer for, 4 imod og 10 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1. Det indre marked er et overordnet politisk mål om at fremme økonomisk vækst og beskæftigelse og skabe bæredygtig udvikling, som står i centrum for den europæiske integrationsproces. Det indre marked er en stor succes, idet det har fjernet et meget stort antal juridiske hindringer til gavn for såvel borgere og forbrugere som erhvervslivet og samfundet generelt ⁽¹⁾. Retsstatsprincippet er i den sammenhæng et afgørende princip.

1.2. I modsætning til den almindelige antagelse, at det indre marked er gennemført, er det imidlertid som følge af den økonomiske dynamik nødvendigt at gøre en kontinuerlig indsats for at skabe et ægte indre marked for offentlige og private økonomiske aktører i hele EU. Dertil kommer, at EU-lovgivningen endnu ikke har fået det indre marked til at fungere effektivt på vigtige områder som finans- og energiområdet. I den nuværende situation er der et presserende behov for en effektiv juridisk ramme for finanssektoren.

1.3. Her i den værste konjunkturedgang og systemiske krise på de finansielle markeder i mands minde er det afgørende, at man i Europa genvinder tilliden. Hvis vi skal overvinde krisen, må de nuværende politiske strategier, navnlig i den finansielle sektor, revideres grundigt. Hvis vi skal undgå risikoen for protektionisme og renationalisering af politikker og beskytte de åbne markeder i og uden for EU, har EU et presserende behov for at udstikke en klar politisk kurs. EØSU efterlyser en fast og fortsat forpligtelse fra Rådets side til at gå imod protektionisme og markedsopsplitning.

1.4. Foranstaltninger til at afbøde krisens virkninger som f.eks. direkte statslige indgreb i eller statslige overtagelser af banker såvel som specifikke skattemæssige og finansielle incitamenter må ikke, uanset hvor nødvendige de er i lyset af den nuværende krise, underminere opstillede mellem- og langsigtede mål for EU eller ødelægge eksisterende velfungerende rammebetingelser, inklusive regler for rednings- og omstrukturingsstøtte. I modsat fald ville man skabe mulighed for omfattende konkurrenceforvridninger. Det er samtidig vigtigt at lære af krisen, hvilke bestemmelser og finansiell støtte der bør indføres for at opnå en langsigtet bæredygtig udvikling.

1.5. Den alvorlige økonomiske tilbagegang understreger behovet for at skabe et robust, modstandsdygtigt og fair klima for europæisk erhvervsliv og arbejdstagerne med det formål at fremme økonomisk vækst, innovation, jobskabelse, social fremgang og bæredygtig udvikling. Lissabon- og Göteborgdagsordenen ⁽²⁾ er fortsat en hjørnesten for vækst og beskæftigelse og for fremme af vitalitet og innovation i såvel EU som globalt.

1.6. I den sammenhæng er bedre lovgivning og alle dertil relaterede initiativer på EU-plan samt kvaliteten af den korrekte omsætning til national lovgivning - og håndhævelse heraf i medlemsstaterne og på regionalt plan af allerstørste betydning. Hovedaktørerne, dvs. Kommissionen, Europa-Parlamentet, Rådet og medlemsstaterne, skal fortsat forfølge disse mål helhjertet.

1.7. Med henblik på god forvaltning bør erhvervslivet og erhvervsorganisationerne, arbejdsmarkedets parter og de organiserede civilsamfund bistå de statslige aktører og yde et bidrag, tage et medansvar og udvise ansvarlighed under hele processen.

⁽¹⁾ For et overblik over den de udestående barrierer for det indre marked se undersøgelse fra EØSU's markedsobservatorium: http://www.eesc.europa.eu/smo/news/index_en.asp.

⁽²⁾ Mødet i Det Europæiske Råd i juni 2001 i Göteborg tilføjede en miljømæssig dimension til Lissabon-dagsordenen.

1.8. Den europæiske integration fremmes også af nye tiltag såsom den nye metode og pakken om varer fra 2008, mindske-
lsen af uberettigede administrative byrder og anerkendelsen af
erhvervskvalifikationer.

1.9. Den seneste udvikling understreger endnu en gang det, som
EØSU længe har ment, nemlig at Kommissionen - med henblik på
at sikre, at den nationale lovgivning er i overensstemmelse med
fastlagte lovkrav i EU - som traktaternes vogter bør gives flere
midler og ikke udsættes for hindringer, som det ofte sker.

1.10. Den igangværende gennemførelse af tjenesteydelsesdirek-
tivet i 2009 vil skabe nye muligheder til gavn for borgerne og
virksomhederne. Gennem en effektiv kontrol må det imidlertid
sikres, at de sociale, kvalitets-, miljø- og sikkerhedsmæssige stan-
darder ikke sænkes.

1.11. Fjernelsen af lovgivningsmæssige barrierer og tilgangen
hertil kræver navnlig i dag en bedre kommunikationsstrategi på
EU-plan og i medlemsstaterne. En sådan kommunikationsstrategi
skal bidrage til at styrke EU's troværdighed og dæmpe de
EU-skeptiske røster ved at fremme borgernes og virksomheder-
nes tillid.

1.12. EU vil ved at fjerne de lovgivningsmæssige barrierer, ind-
føre bedre lovgivning og faste rammebetingelser inden for EU
også forbedre sin forhandlingsposition over for andre handels-
blokke, i WTO og i Doha-runden.

1.13. Endelig kan EU også lære af sin egen historiske udvikling,
at hårde tider somme tider kan føre til positive fremskridt. Krisen
i halvferdserne og begyndelsen af firserne i det forrige århund-
rede bekræftede den politiske vilje, hvad angår ØMU'en, og førte
i 1985 til Den Europæiske Enhedsakt, som dannede grundlag for
»Europa 1992« og banede vej for gennemførelsen af det indre
marked.

2. Indledning

2.1. I nærværende sonderende udtalelse om lovgivningsmæssige
barrierer for konkurrence, som EØSU udarbejder på anmodning
af det tjekkiske rådsformandskab, fokuseres der på skabelsen af et
indre marked uden (uberettigede) administrative barrierer og der
tages udgangspunkt i bedre lovgivning. Formålet med det indre
marked er at sikre de europæiske borgere og virksomheder nogle
sikre genkendelige lovgivningsmæssige rammer med det sigte at
fremme den frie bevægelighed for personer, varer, tjenesteydelser
og kapital i hele EU.

2.2. Det nuværende tjekkiske formandskab fokuserer i sit pro-
gram navnlig på en rettidig og korrekt gennemførelse af tjeneste-
ydelsesdirektivet og på en fortsat indsats for at fjerne
handelsbarrierer mellem medlemsstaterne i overensstemmelse
med evalueringen af strategien for det indre marked. Disse mål-
sætninger betragtes med rette i et større perspektiv i forhold til
nationale reformprogrammer, Lissabon-strategien og dens revi-
sion samt eventuelle justering i 2010.

2.3. Denne ramme omfatter også sammenhængen mellem
bedre lovgivning ⁽³⁾, bedre anvendelse af konsekvensanalyser og
løbende gennemførelse og evaluering af foranstaltninger til reduk-
tion af virksomhedernes administrative byrder samt støtte til en
»Small Business Act« for Europa og en bæredygtig
EU-industripolitik, herunder en hensigtsmæssig
innovationspolitik.

2.4. Disse mål og forslag skal gennemføres i en meget alvorlig
økonomisk krisesituation ⁽⁴⁾. Det fremgår klart heraf, at formand-
skabet i overensstemmelse med Kommissionens holdning i sit
program agter at fastholde de strategiske retningslinjer, der blev
fastlagt, da de økonomiske udsigter var mere lovende. Formand-
skabet agter således at puste nyt liv i den nye Kommissions
mandat.

2.5. Formandskabet ønsker at fortsætte med tidligere udfor-
mede strategipolitikker, uanset hvilke foranstaltninger der må
træffes på kort sigt for at afbøde pludselige omvæltninger i øko-
nomien, der rammer sektorer, investeringer og arbejdsmarkedet.

2.6. I denne udtalelse fokuseres der navnlig på at fjerne barri-
erer for en spontan fortsat udvikling af erhvervslivet i Europa. I
den forbindelse må en styrkelse af konkurrenceevnen nødvendig-
vis defineres som en styrkelse af lige vilkår i EU ved at gøre det
fælles lovgivningsgrundlag så effektivt som muligt.

2.7. En hjørnesten i denne proces er den dagsorden, man har
vedtaget om bedre lovgivning, som fokuserer på kvaliteten af lov-
givningen, konsekvensanalyser, forenkling, indførelse af nye reg-
ler efter behov og mindske af de administrative byrder med
25 % inden 2012 ⁽⁵⁾.

2.8. Udtalelsen fokuserer på at fjerne lovgivningsmæssige bar-
rierer og på at genoprette tilliden til markederne ved hjælp af
effektiv regulering, men tager samtidig hensyn til den stigende
globale dimension af konkurrenceevnen. Jo bedre den lovgiv-
ningsmæssige ramme for det indre marked fungerer, desto bedre
vil EU klare sig i den globale konkurrence.

2.9. EØSU har allerede givet udtryk for sine synspunkter på en
række områder. Da spørgsmålet om konkurrenceevne er yderst
bredt, vil denne udtalelse fokusere på en række udvalgte emner,
der er særligt presserende i den nuværende situation.

⁽³⁾ EUT C 24 af 31.1.2006, s. 39.

⁽⁴⁾ Se den nye rapport fra OECD, der går ind for en fortsat lovgivnings-
mæssig og prækonkurrencemæssig reform i den nuværende krisesi-
tuation (Going for Growth 2009).

⁽⁵⁾ Se især den strategiske gennemgang af programmet for bedre lovgiv-
ning i Den Europæiske Union (KOM(2009) 15 endelig.

2.10. Der er sket imponerende fremskridt med hensyn til gennemførelsen af det indre marked. Samtidig kan det dog ikke nægtes, at harmoniseringen på specifikke områder - energi, finans, det potentielle flagskib, EU-patentet (!) - fortsat er helt utilstrækkelig, og at der er behov for tiltag på det sociale område. De enkelte regerings løbende foranstaltninger - lovgivning og administrativ praksis - skal til stadighed overvåges ud fra en europæisk synsvinkel ⁽⁶⁾.

2.11. Den utilstrækkelige, ønskværdige harmonisering og regeringernes foranstaltninger giver ofte større virksomheder alvorlige gener og skaber ødelæggende forhindringer for små og mellemstore virksomheders investeringer på EU-plan.

2.12. SMV'erne er af afgørende betydning for EU's generelle konkurrenceevne. Større virksomheder er nødvendige for at opretholde et stærkt Europa. Imidlertid er SMV'erne den væsentligste kilde til beskæftigelse som følge af outsourcing, fragmenteringen af forretningsprocesser og forsynings- og værditilvækstkæden. De er generelt tilstrækkeligt fleksible til at kunne tilpasse sig en nødvendig bæredygtig produktion, og det er ofte i disse virksomheder, navnlig som partnere i værditilvækst- og forsyningskæden, der sker innovation og udvikles nye systemer, der fremmer bæredygtig og økologisk produktion.

2.13. Lovgivningsmæssige barrierer påvirker ikke alene erhvervslivet, men også arbejdstagernes bevægelser på tværs af grænserne ⁽⁷⁾. Det er vigtigt at sikre, at grundlæggende rettigheder og bestemmelser på arbejdsmarkedet finder anvendelse på alle arbejdstagere ⁽⁸⁾.

3. Kontekst og generelle bemærkninger

3.1. Det indre marked er et dynamisk koncept. Dets indhold og skabelsen af lige vilkår for økonomiske aktører i Europa fastlægges i passende EU-politiske målsætninger og sikres gennem EU-lovgivning. Målsætningerne og lovgivningen tilpasses desuden løbende udviklingen. I det omfang der er behov herfor, bør der så hurtigt som muligt træffes passende og konkrete foranstaltninger til beskyttelse af arbejdstagerne med det formål at præcisere, at hverken de økonomiske friheder eller konkurrencereglerne har forrang for de sociale grundrettigheder.

3.2. Den nuværende økonomiske lavkonjunktur påvirker os alle i økonomisk og social henseende. Den berører også EU's position som global aktør. Det kan være nødvendigt at ty til usædvanlige

strategier og løsninger i usædvanlige tider - f.eks. fornuftig statsstøtte vedtaget »for at afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi« ⁽⁹⁾ efter vejledning i en nødsituation fra Kommissionen ⁽¹⁰⁾ - men fastlagte rammebetingelser må ikke sættes over styr, og ethvert indgreb bør begrundes tilstrækkeligt.

3.3. Den nationale lovgivning er ofte udformet med henblik på at kunne imødegå alle former for udfordringer i national sammenhæng. I den forbindelse er det også nødvendigt at videreføre og fremme videreførelse af programmer til fjernelse af eksisterende og potentielle lovgivningsmæssige barrierer mellem medlemsstaterne.

3.4. Kortsigtede bevæggrunde kan navnlig i dag nemt underminere den politiske vilje til at reagere behørigt. Åben eller skjult protektionisme er en nærliggende løsning. Det så meget mere påkrævet at opfordre klart til at gennemføre de iværksatte tiltag til fjernelse af lovgivningsmæssige barrierer. Jo bedre vi baner vejen nu, desto mere modstandsdygtig vil den europæiske økonomi være senere hen.

3.5. Den nuværende situation fordrer uden tvivl fornyede bestræbelser på at fastlægge nogle nye, gennemsigtige rammevilkår på finans- og energiområdet.

3.5.1. Under den nuværende finanskriser har nationalstaterne på ny vundet indpas som centrale aktører i det økonomiske system ved at yde omfattende »nødhjælp« til store finansielle institutioner. Ud over den potentielle indvirkning på de offentlige finanser kan denne strategi skabe konkurrenceforvridning, hvis reglerne for statsstøtte ikke overholdes ⁽¹¹⁾ og stille mere forsigtige banker dårligere.

3.5.2. Selv om EØSU ikke sætter spørgsmålstegn ved behovet for et hurtigt indgreb under disse usædvanlige omstændigheder, er det vigtigt at overvåge ⁽¹²⁾ udviklingen tæt for at sikre den nuværende sammenhængskraft, retsstatsprincippet og konkurrenceniveauet på det europæiske marked, der alle er vigtige faktorer for borgerne og økonomien.

⁽⁶⁾ Se i denne forbindelse den nye illustrative brochure »When will it really be 1992?« udarbejdet af den nederlandske arbejdsgiverforening (VNO – NCW, MKB – udgivet i december 2008). 1992 blev på daværende tidspunkt annonceret som året for gennemførelsen af det indre marked.

⁽⁷⁾ EUT C 228 af 22.9.2009, s. 14.

⁽⁸⁾ Se EØSU's udtalelse om »Kortlægning af de resterende hindringer for mobiliteten på det indre arbejdsmarked«, EUT C 228 af 22.9.2009, s. 14.

⁽⁹⁾ Se EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b. Dette er en bevidst valg af et andet juridisk grundlag end artikel 87, stk. 3, litra c, der normalt anvendes. Det giver flere muligheder for finansiel støtte til medlemsstaterne og risikerer at føre til forvridninger. Følgelig skal »Disse tilsigtede og tilladte forvridninger imidlertid overvåges meget nøje og konsekvent af Kommissionen og tilpasses så snart den økonomiske situation finder tilbage til sit normale leje«, EUT C 228 af 22.9.2009, s. 47.

⁽¹⁰⁾ EUT C 16 af 22.1.2009, s. 1.

⁽¹¹⁾ EUT C 270 af 25.10.2008, s. 8, EUT C 10 af 15.1.2009, s. 2, EUT C 72 af 26.3.2009, s. 1.

⁽¹²⁾ Termen »overvåge« anvendes her og også i pkt. 4.2.1 og 4.2.6.2 i generel forstand uden detaljeret definition af Kommissionens rolle og mandat, der varierer, alt efter hvilket retsinstrument der anvendes i den konkrete sammenhæng.

3.5.3. Der er behov for nye rammevilkår og nye retsregler. De skal fokusere på en europæisk drevet – eller i hvert fald på EU-plan nøje koordineret - overvågning af banksektoren, på en tvingende nødvendig regulering og på reelt differentierede politikker over for banker ⁽¹³⁾. EØSU understreger behovet for bedre lovgivning og kontrol med finanssektoren som foreslået i de Larosièrereporten på vegne af Kommissionen under det tjekkiske formandskab ⁽¹⁴⁾. EU-tilsyn burde ud over banksektoren også omfatte forsikringsbranchen.

3.5.4. Den kommende debat om finansverdenens juridiske struktur bør også have det som et strategisk mål at skabe en pålidelig ramme, så europæisk økonomi overordnet set i fremtiden bliver modstandsdygtig. Det bredere perspektiv står endnu ikke helt klart.

3.5.5. Energi kan som et afgørende råmateriale for hele samfundet i mange sammenhænge - priser, offentlig støtte, liberaliseringsgrad, konkurrence m.v. - være en stor kilde til (uønskede) juridiske hindringer, som forhindrer lige konkurrencevilkår og risikerer at påvirke andre industrisektorer negativt. I energisektoren bør fjernelsen af sådanne strukturelle og lovgivningsmæssige barrierer for intern samhandel og interne investeringer være en meget vigtig bevæggrund for at skabe et indre marked for energi.

3.6. Den åbne koordinationsmetode ⁽¹⁵⁾ har skabt høje forventninger til muligheden for samordning af nationale tiltag. En sådan blød tilgang giver medlemsstaterne stort spillerum og er en yderligere kilde til juridiske hindringer. En mere struktureret tilgang ville være velkommen.

3.7. Det er i denne forbindelse vigtigt at drøfte, om EU-direktiver eller -forordninger i særlige tilfælde bør vælges som det mest egnede retsgrundlag for harmonisering. EØSU understreger ligeledes, at en yderligere fremme af standardisering, der bl.a. skaber et åbent miljø og en bedre interoperabilitet, i mange tilfælde er mere hensigtsmæssig.

3.8. Der er en lang række forskellige barrierer for et konkurrencedygtigt miljø i Europa. De kan generelt inddeles i forskellige kategorier, der skal håndteres på forskellig vis.

3.8.1. Den første kategori omfatter eksisterende barrierer for såvel borgere som virksomheder, der ønsker at operere i en anden medlemsstat. Denne form for barrierer kan tilskrives nationale love, bestemmelser eller administrative procedurer, som ikke er betinget af EU-lovgivningen og gennemførelsen heraf i national

ret, og de er således vanskelige at forudsige for en virksomhed, der planlægger at operere i en anden medlemsstat.

3.8.2. Europæisk integration fører ikke nødvendigvis til færre nationale regler, i mange tilfælde snarere tværtimod. Meget ofte skaber sådanne (yderligere) nationale regler yderligere barrierer. I den nuværende økonomiske situation kan særlige lovbestemmelser desuden nemt have protektionistiske virkninger.

3.8.3. En anden form for barriere kan tilskrives eksisterende initiativer som f.eks. etstedsordninger for virksomheder, der allerede er blevet indført, men som ikke fungerer helt som forventet. Dette kan skyldes utilstrækkelige ressourcer eller andre problemer, f.eks. at oplysninger kun er tilgængelige på det pågældende lands sprog.

3.8.4. En fjerde form for barriere skyldes ønskværdige initiativer til sikring af lige vilkår, der enten ikke gennemføres, eller som ikke gennemføres fuldt ud. Denne form for barrierer skyldes, at medlemsstaterne ikke i tilstrækkelig grad overholder EU's lovgivning og bestemmelser ⁽¹⁶⁾.

3.8.5. Specifikke barrierer, der bør nævnes, er bl.a. de barrierer, der kan tilskrives splittelsen mellem medlemsstaterne i euroområdet og de øvrige medlemsstater, obligatoriske arbejdssprog i medlemsstaterne og forskellige skattesystemer og beskatningsgrundlag.

3.9. En række af ovennævnte barrierer er en bivirkning, der kan tilskrives de nationale administrative og lovgivningsmæssige systemers indretning. Der bør derfor lægges stor vægt på ensartet behandling af grænseoverskridende problemer.

3.10. Specifikke finansielle incitamenter kan, hvis de ikke koordineres ordentligt og navnlig ikke overholde EU's regler for statsstøtte ordentligt, skabe nye barrierer. EØSU insisterer på, at gældende EU-ret – såvel forordninger som andre retsinstrumenter – skal overholdes.

3.11. Specifikke netværk mellem EU og nationale administrationer som f.eks. Enterprise Europe Network, SOLVIT, Det Europæiske Konkurrencenetværk og online-platformer til udveksling af bedste praksis, hvor der fokuseres på fjernelse af unødvendige barrierer, er meget velkomne.

3.12. Manglende samarbejde og gensidig information mellem nationale administrationer om gennemførelse af EU-lovgivning er et meget alvorligt problem. EØSU er i den sammenhæng i færd med at udarbejde en udtalelse om initiativet om et informations-system for det indre marked ⁽¹⁷⁾.

⁽¹³⁾ EUT C 224 af 30.8.2008, s. 11.

⁽¹⁴⁾ Se de Larosièrereporten om finanstillsyn i EU af 25. februar 2009.

⁽¹⁵⁾ Denne metode udgør en samarbejdsramme for medlemsstaterne på politikområder, der henhører under deres kompetenceområde, som f.eks. beskæftigelse, social sikring, social inddragelse, uddannelse, ungdom og erhvervsuddannelse. Det er et typisk mellemstatsligt politisk redskab. For nærmere oplysninger: http://europa.eu/scadplus/glossary/open_method_coordination_da.htm.

⁽¹⁶⁾ EUT C 325 af 30.12.2006, s. 3.

⁽¹⁷⁾ Se KOM(2008) 703 endelig og EUT C 325 af 30.12.2006, s. 3.

3.13. Endvidere kan øget kommunikation mellem nationale forvaltninger også give mulighed for yderligere kontrol af potentielle (skjulte) barrierer affødt af nationale regler og forpligtelser på specifikke områder.

3.14. På samme måde er efter- og videreuddannelse af nationale embedsmænd, der arbejder med EU-lovgivning, af afgørende betydning. Dette kræver, at der tilføres tilstrækkelige ressourcer til vedligeholdelse af færdigheder. Dette er navnlig relevant henset til, at der i stigende grad lægges vægt på og gøres brug af faktabaserede redskaber til udvikling af politikker som f.eks. konsekvensanalyser og målingen af administrative byrder.

3.15. EØSU har i en lang række udtalelser anført, at det er nødvendigt at sikre en effektiv overvågning fra Kommissionens side af anvendelsen af EU's regler og aftaler i medlemsstaterne.

3.16. Med henblik på god forvaltning af det indre marked bør erhvervslivet og erhvervsorganisationerne, arbejdsmarkedets parter og det organiserede civilsamfund bistå de statslige aktører og yde et bidrag samt tage et medansvar for at skabe de grundlæggende betingelser for lige vilkår i Europa. Redskaberne er: praktisk erfaring, udveksling af god praksis, selvregulering, arbejdsmarkedssdialog på forskellige niveauer, kommunikation og oplysning mv.

4. Specifikke forhold

4.1. Bedre lovgivning

4.1.1. Bedre lovgivning er en afgørende strategi med henblik på et modstandsdygtigt erhvervmiljø. Dagsordenen for bedre lovgivning er i pkt. 2.7 defineret som strategiens vigtigste drivkraft.

4.1.2. Bedre lovgivning handler både om valget af de områder, der skal harmoniseres på EU-plan, og lovgivningsmetoderne, f.eks. forordninger, detaljerede direktiver eller rammedirektiver. Lovgivningsmæssige barrierer mellem medlemsstater kan blive fastholdt, når direktiverne er for tvetydige, eller hvis der kun indføres minimumstandards.

4.1.3. EØSU har ved flere lejligheder glædet sig over Kommissionens målrettede, grundige gennemgang af EU-lovgivningen. En sådan gennemgang kan fremme en tilpasning til udviklingen og fjernelsen af eksisterende lovgivningsmæssige barrierer.

4.1.4. Det er nødvendigt at erkende, at visse områder ikke egner sig til harmonisering på grund af forskellige lovgivningsmæssige rammer i medlemsstaterne. I disse tilfælde er det nødvendigt specifikt at undersøge potentielle lovgivningsmæssige barrierer.

4.1.5. Det skal bemærkes, at Kommissionen har opnået gode resultater i forbindelse med gennemførelsen af konsekvensanalyser, hvorimod der fortsat er alvorlige mangler på dette område i medlemsstaterne. Dette underminerer princippet om lige vilkår for virksomhederne og for mobilitet generelt.

4.1.6. Konsekvensanalyser er et meget nyttigt redskab i forbindelse med såvel bekæmpelse af overregulering som med henblik på nye regler. De skaber øget bevidsthed i Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet. EØSU insisterer på, at Rådet og Europa-Parlamentet skal respektere konsekvensanalyser og ajourføringer heraf i hele lovgivningsprocessen.

4.1.7. Konsekvensanalyser nødvendiggør en overordnet og integreret tilgang, hvor der ikke blot tages højde for varers og tjenesteydelsers tekniske aspekter, men også for miljø- og forbrugerinteresser, der også berøres. På den anden side bør der i miljø- og forbrugerlovgivningen altid tages højde for behovet for en konkurrencedygtig industri. I en vellykket konsekvensanalyse bør der tages hensyn til alle former for aktører.

4.2. Gennemførelse og håndhævelse ⁽¹⁸⁾

4.2.1. Korrekt og rettidig gennemførelse og håndhævelse i medlemsstaterne er et uundværligt aspekt af en bedre lovgivning. Praktiske erfaringer viser, at såvel overdreven som utilfredsstillende gennemførelse (overimplementering og selektiv implementering) er hovedårsagerne til lovgivningsmæssige barrierer, grænseoverskridende problemer og protektionisme. Derfor er det også nødvendigt at foretage en nøje vurdering af, hvilke ressourcer og redskaber, der er behov for til at overvåge og håndhæve EU-lovgivningen i medlemsstaterne.

4.2.2. Subsidiaritetsprincippet skal overholdes. Dette bør imidlertid ikke kun ske ensidigt. EU skal heller ikke blande sig i nationale procedurer og administrative systemer. I henhold til traktaten skal EU imidlertid også sikre opfyldelsen af Fællesskabets målsætninger og markedets funktion på grundlag af de aftalte regler. De problemer, som virksomhederne, andre organisationer og borgere står over for i medlemsstaterne, kan kun løses på tilfredsstillende vis under denne forudsætning.

4.2.3. Der er med andre ord en hårfin balance mellem fællesskabslovgivningen og subsidiaritetsprincippet. EØSU mener, at det i forbindelse med uddybningen af integrationsprocessen er nødvendigt at skabe den rette balance mellem den nødvendige respekt for nationale administrative traditioner og systemer og EU-overvågning i overensstemmelse med de fastlagte målsætninger.

4.2.4. Et særligt eksempel i den forbindelse er de lokale og regionale myndigheder, der i en række medlemsstater er ansvarlige for gennemførelsen af EU-lovgivningen. Disse enheder skal tage behørigt hensyn til EU-lovgivningen.

⁽¹⁸⁾ EUT C 24 af 31.1.2006, s. 52.

4.2.5. Et andet omfattende og vigtigt område er offentlige indkøb. På trods af gennemførelsen af direktiverne fra 2004 gør traditionel praksis og traditionelle administrative procedurer, herunder lovgivningsmæssige barrierer, der er til hinder for grænseoverskridende konkurrence inden for offentlige indkøb, sig fortsat gældende. Der skal til stadighed være fokus på offentlige indkøb, idet de kollektive forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter dog skal respekteres.

4.2.6. EØSU mener, at den målrettede tilgang til fjernelse af lovgivningsmæssige barrierer i EU skal forbedres væsentligt.

4.2.6.1. Eksisterende feedback vedrørende den praktiske anvendelse af lovgivningen er stadig utilfredsstillende ⁽¹⁹⁾.

4.2.6.2. Som en integrerende del af retsstatsprincippet bør Kommissionens overvågning systematisk udvides til at omfatte gennemførelse og håndhævelse af EU-lovgivningen. Der bør lægges særlig vægt på og indledes en politisk debat om dette spørgsmål.

4.2.6.3. Det ville endvidere være ønskeligt at etablere evalueringsnetværk mellem nationale forvaltninger ⁽²⁰⁾, i det omfang det ikke allerede er sket, og at fremme administrative færdigheder i medlemsstaterne.

4.2.6.4. I denne forbindelse støtter EØSU fuldt ud nettet til overvågning af nærhedsprincippet, der blev oprettet af Regionsudvalget for nylig med henblik på at fremme udvekslingen af oplysninger mellem EU og lokale og regionale myndigheder.

4.2.6.5. Kommissionen skal garantere, at de nationale regulerende myndigheder i EU anvender EU-lovgivningen på en ensartet og koordineret måde.

4.2.6.6. Den ønskede målrettede tilgang, der henvises til i punkt 4.2.6, skal ligeledes anvendes i forbindelse med ikke-lovgivningsmæssige barrierer, der ofte skyldes eksisterende administrativ praksis.

4.3. *Det indre marked for tjenesteydelser*

4.3.1. Europa har nået et vendepunkt, hvad angår det indre marked for tjenesteydelser. Gennemførelsen i national ret og implementeringen af tjenesteydelsesdirektivet, der planlægges fuldført i slutningen af 2009, skal følges nøje for at sikre, at der ikke skabes nye barrierer og forskelle på nationalt plan. Dette må imidlertid ikke resultere i en forringelse af de sociale, kvalitets-, miljø-, og sikkerhedsmæssige standarder. I forbindelse med gennemførelsen af EU's tjenesteydelsesdirektiv må forvaltningspersonalet uddannes på passende vis (i sprog og interkulturelle kompetencer).

⁽¹⁹⁾ Kommissionen tilbyder en række informationskilder, herunder også i forbindelse med klager, som f.eks. Europe Direct call centre, Eurojus, de nationale SOLVIT-centre, EU's forbrugercentre, Enterprise Europe-netværket og netportalen »Dit Europa«.

⁽²⁰⁾ EØSU henleder opmærksomheden på informationssystemet for det indre marked (IMI), som Kommissionen har udviklet for at fremme udveksling af information mellem nationale forvaltninger om EU-lovgivning.

4.3.1.1. Kommissionens nuværende tilgang til fremme af direktivets gennemførelse i national ret er tilsyneladende effektiv og bør fremmes yderligere.

4.3.2. Med hensyn til tjenesteydelsesdirektivets særlige aspekter er etableringsfrihed og grænseoverskridende aktiviteter af afgørende betydning for skabelsen af det rette klima for europæiske virksomheder ⁽²¹⁾.

4.3.2.1. Feedback fra berørte aktører synes at antyde, at på trods af gennemførelsen af en række ad hoc-foranstaltninger til fremme af etablering af virksomhed i en anden medlemsstat, er der stadig plads til forbedringer.

4.3.3. Et andet spørgsmål, som der skal tages fat på, er tilgangen på de områder, der ikke i øjeblikket er omfattet af tjenesteydelsesdirektivet.

4.3.3.1. En række sektorer som f.eks. finansielle tjenesteydelser, elektronisk kommunikation og audiovisuelle tjenesteydelser reguleres særskilt, hvorimod andre sektorer ikke reguleres på EU-plan.

4.3.3.2. Inden for sidstnævnte sektorer kan der være betydelige forskelle mellem medlemsstaterne, hvilket således kan skabe uventede hindringer. Der er derfor behov for øget samordning mellem de nationale regeringer for at undgå anvendelsen af modsatrettede tilgange til specifikke spørgsmål, der har en direkte indvirkning på erhvervsklimaet i EU.

4.3.4. Det skal desuden understreges, at grænserne mellem varer og tjenesteydelser bliver stadig mere udflydende i dag. En korrekt gennemførelse af etableringsfriheden og grænseoverskridende aktiviteter inden for tjenesteydelser vil således også være til stor gavn for fremstillingsindustrien.

4.3.4.1. Selv med et tjenesteydelsesdirektiv, der er fuldstændigt og korrekt gennemført i national lovgivning, skal EU-institutionerne og medlemsstaterne holde et vågent øje med sektoren med det sigte at takle udestående spørgsmål og forhindre nye barrierer i at opstå. Eftersom de fleste fremskridt med hensyn til skabelse af lige vilkår er sket på markedet for varer, kan opnåede erfaringer på dette område give værdifuld indsigt i, hvordan man bedst imødegår de resterende hindringer på markedet for tjenesteydelser.

4.4. *Den nye metode, pakken om varer fra 2008 og standardisering*

4.4.1. Den nye metode i forbindelse med teknisk harmonisering og standarder ⁽²²⁾ og den igangværende revision af denne metode er en af de mest håndgribelige succeser, når det gælder fjernelse af konkurrencehindringer i det indre marked.

⁽²¹⁾ EUT C 221 af 8.9.2005, s. 11.

⁽²²⁾ Den nye metode i forbindelse med teknisk harmonisering og standarder, der blev indført i 1985, er et vendepunkt for EU-lovgivningen om det indre marked. Den blev vedtaget på baggrund af komplekse lovgivningsrammer affødt af en række detaljerede regler indført med henblik på skabelse og gennemførelse af det indre marked for varer.

4.4.2. I den nuværende situation er det yderst vigtigt at fastholde den nye metode og undgå at underminere opnåede resultater gennem protektionistiske tiltag.

4.4.3. Det er også værd at gøre status over anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse. Det må særligt undersøges, hvorvidt der har været tale om en bæredygtig udvikling på det økonomiske, sociale og miljømæssige område. Derudover må man overvåge den reelle indvirkning af pakken om varer fra 2008, som har til formål at sikre, at den gensidige anerkendelse er effektiv.

4.4.4. Et andet område er standardisering, som normalt er baseret på frivillige foranstaltninger og ikke på lovgivning. Standardiseringens klare bidrag til den europæiske økonomiske integration henleder opmærksomheden på de udestående spørgsmål, der vanskeliggør bestræbelserne inden for det indre marked og EU's konkurrencestilling globalt.

4.4.5. I andre situationer skaber manglen på standarder på et bestemt område (lovgivningsmæssige) barrierer, f.eks. inden for offentlige indkøb, hvor den manglende enighed blandt industrielle aktører har en negativ indvirkning på konkurrencen i EU. Dette fremgår f.eks. tydeligt, når virksomheder indleder en »kamp på standarder« for at skabe eller forsvare en monopollignende markedsposition til skade for konkurrencen og forbrugernes valgmuligheder. I sådanne tilfælde bør der være mulighed for indgreb på EU-plan med det sigte at fremme en aftale mellem de berørte parter.

4.4.6. EØSU understreger derfor behovet for at øge standardiseringsbestræbelserne på visse områder som f.eks. offentlige indkøb, it og kommunikationstjenester. For at undgå forvridninger i denne proces er det imidlertid af afgørende betydning at inddrage alle berørte aktører i fastlæggelsen af standarder. I den forbindelse bør igangværende initiativer som f.eks. NORMAPME's arbejde med standardisering og SMV'er fremmes yderligere.

4.5. Reduktion af uberettigede administrative byrder

4.5.1. Kommissionens handlingsprogram fra 2007 om måling af administrative byrder med henblik på at forenkle de lovgivningsmæssige rammer for virksomheder er et politisk flagskib for EU.

4.5.1.1. EU er i øjeblikket ved at afslutte målingen af de byrder, der er affødt af EU-lovgivningen. Til målingen har man brugt den standardomkostningsmodel, som oprindeligt blev udviklet af Nederlandene ⁽²³⁾.

⁽²³⁾ Dette initiativ - ofte kaldet kampen mod bureaukrati - har til formål at identificere og måle alle de administrative byrder, der pålægges virksomheder, og som er affødt af EU-lovgivning, med det sigte at finde ud af, hvordan disse byrder kan reduceres med 25 %.

4.5.1.2. Nedsættelsen af Stoiber-gruppen - en gruppe sammensat af 15 eksperter på højt niveau - der har til opgave at fremlægge konkrete forslag til reduktion af disse byrder, er et yderligere skridt hen imod gennemførelsen af dette initiativ.

4.5.2. Programmet til reduktion af administrative byrder vinder desuden i stigende grad indpas på nationalt plan, og de fleste medlemsstater har allerede forpligtet sig til at måle og reducere administrative byrder på nationalt plan.

4.5.2.1. På nuværende tidspunkt er det helt afgørende at samordne de nationale målings- og reduktionsstrategier i hele EU og mellem EU og medlemsstaterne med henblik på at sikre, at strategierne bliver vellykkede.

4.6. Anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer

4.6.1. Ud over fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser er fri bevægelighed for erhvervsudøvere en forudsætning for et effektivt indre marked. I overensstemmelse med beslutningen truffet af Rådet (forskning) vedrørende mobilitet for forskere er der behov for en bredere anvendelse, således at andre erhvervsudøvere også omfattes.

4.6.2. Anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer i EU er et komplekst spørgsmål, der rækker ud over spørgsmålet om lovgivningsmæssige barrierer. Det er nødvendigt at tage fat på dette spørgsmål, da det på mange måder er direkte forbundet med problemet med (skjulte) barrierer i det indre marked.

4.6.3. Der skete et stort gennembrud på dette område for nylig med etableringen af den europæiske referenceramme for kvalifikationer, den såkaldte femte frihed, dvs. fri bevægelighed for forskere. EØSU glæder sig over dette betydelige fremskridt.

4.7. Andre initiativer

4.7.1. I lyset af varigheden af og omkostningerne forbundet med traditionelle juridiske procedurer er alternative tvistbilæggelsesprocedurer et værdifuldt bidrag til løsning af tvister i forbindelse med grænseoverskridende aktiviteter.

4.7.1.1. Der er imidlertid en meget begrænset viden om virksomhedernes og borgernes anvendelse af og adgang til dette redskab. Det er beklageligt, at Kommissionens ikke-bindende henstillinger på dette område kun følges i et begrænset antal medlemsstater.

4.7.1.2. Det er værd at undersøge dette spørgsmål mere indgående for at finde ud af, hvordan dette redskab kan understøttes og fremmes i medlemsstaterne som et supplerende middel til at mindske eksisterende barrierer og problemer.

4.7.2. Når SOLVIT-nettet fungerer effektivt, roses det med rette for dets evne til at sikre hurtige løsninger på og forebygge yderligere problemer. De enkelte medlemsstater bør sikre, at de resourcer, herunder personaleresourcer, der allokeres til nationale centre, er tilstrækkelige til at opfylde de faktiske behov ⁽²⁴⁾, og at de berørte parter har kendskab til nettets eksistens.

4.7.3. Enterprise Europe Network (der nu afløser de tidligere Euro Info Centre – EIC) spiller også en vigtig understøttende rolle, navnlig i forhold til SMV'er, gennem netværkets indsats for at forbedre deres vilkår. Enterprise Europe Network er rent faktisk ofte EU's ansigt udadtil i forhold til operatører på lokalt plan.

4.7.3.1. Tidligere undersøgelser ⁽²⁵⁾ viser, at selv om det tidligere EIC-netværk generelt leverer tjenesteydelser af høj kvalitet,

fungerer feedback-mekanismerne mellem centrene og Kommissionen ikke altid godt. Dette aspekt skal vurderes på ny, og der skal gribes behørigt ind, hvis der fortsat er et problem.

4.7.4. Klager over lovgivningsmæssige barrierer kan også indgives direkte til Kommissionen. Kendskabet til denne supplerende kommunikationskanel skal udbredes på passende vis.

4.7.5. Igangværende selv- og samreguleringsinitiativer har også en indvirkning på erhvervsklimaet, og de kan medvirke til at fjerne eksisterende barrierer. Det er hensigtsmæssigt at uddybe kendskabet til selv- og samregulering med det formål at udbrede bedste praksis ⁽²⁶⁾.

Bruxelles, den 14. maj 2009.

Mario SEPI

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽²⁴⁾ EUT C 77 af 31.3.2009, s. 15.

⁽²⁵⁾ Renda A., Schrefler L. og Von Dewall F. (2006), Ex post evaluation of the MAP 2001-2005 initiative and suggestions for the CIP 2007-2013, CEPS-studier.

⁽²⁶⁾ EØSU har udviklet en database over europæiske selv- og samreguleringsinitiativer i samarbejde med Kommissionens generalsekretariat: <http://eesc.europa.eu/self-and-coregulation/index.asp>.

BILAG

**til Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs
udtalelse**

Følgende del af sektionens udtalelse blev forkastet til fordel for det ændringsforslag, som blev vedtaget af forsamlingen, men opnåede mindst en fjerdedel af stemmerne:

Punkt 3.1

»Det indre marked er et dynamisk koncept. Dets indhold og skabelsen af lige vilkår for økonomiske aktører i Europa fastlægges i passende EU-politiske målsætninger og sikres gennem EU-lovgivning. Målsætningerne og lovgivningen tilpasses desuden løbende udviklingen.«

Begrundelse

Se EØSU's udtalelse SOC/315

Resultat

Ændringsforslaget blev vedtaget med 125 stemmer for, 76 imod og 9 hverken for eller imod.
